



Številka: 00104-401/2019/6

Datum: 9. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z varovanjem kmetijskih zemljišč

Poslanec dr. Franc Trček v svojem pisnem poslanskem vprašanju z dne 20. 11. 2019 Vladi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) navaja, da je Slovenija na repu držav članic EU po obsegu kmetijskih zemljišč na prebivalca, sočasno pa se nam dogajajo tako zaraščanja, opustitve rabe kot tudi spremembe namembnosti v industrijske ali še v večji meri logistično-skladiščne rabe te redke dobrine.

Poslanec je na Vlado RS naslovil naslednja vprašanja:

- 1) Kdaj in kako bo končno že presekala s temi nedopustnimi praksami?
- 2) S katerimi politikami, ključno z mehanizmi sofinanciranja, se bomo na tem področju premaknili z repa EU oziroma pridobili nove kmetijske površine?
- 3) Za katere oblike kmetovanja jih bomo uporabljali?

Vlada RS v nadaljevanju podaja odgovore na zastavljena vprašanja.

Slovensko kmetijstvo se srečuje z mnogimi izzivi, med drugim tudi s pozidavo in zaraščanjem kmetijskih zemljišč. Za ohranjanje obstoječega deleža samooskrbe je pomembno, da omejimo oziroma ustavimo trend pozidave kmetijskih zemljišč, na drugi strani pa imamo potencial za vzpostavitev novih kmetijskih zemljišč na območjih zaraščajočih in gozdnih površin, seveda tam, kjer je to smiselno, in na območjih degradiranih površin.

Pozidave kmetijskih zemljišč ne bo mogoče čisto preprečiti, jo je pa mogoče bistveno omejiti. Vlada RS meni, da se bo pozidava kmetijskih zemljišč omejila z določitvijo trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se namreč najmanj 10 let od uveljavitve prostorskega akta občine, s katerim so bila ta območja določena, ne bodo smela spreminjati. Trajno varovana kmetijska zemljišča se bodo vzpostavljala ob spremembi občinskih prostorskih načrtov. Ukrep je namenjen trajnemu varovanju kmetijskih zemljišč pred spremembo namenske rabe in s tem varovanju naravnega vira, ključnega za pridelavo hrane, razvoj podeželja in nadaljnji razvoj kmetijstva.

Podoben ukrep, s katerim želimo investitorje usmeriti na slabša kmetijska zemljišča, je tudi plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča je namenski proračunski vir, ki se ga lahko v skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih nameni za izvajanje ukrepov kmetijske zemljiške politike.

Z enotnim Zakonom o spremembah in dopolnitvah določenih zakonov na področju kmetijske zemljiške politike, s katerim se predlaga tudi sprememba Zakona o kmetijskih zemljiščih, se predlaga dvig višine odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča za 100

odstotkov glede na dosedanjo ureditev, poleg tega se razširi obveznost plačila odškodnine tudi za kmetijska zemljišča, ki imajo boniteto od 35 do 50 točk. Po trenutno veljavni ureditvi se odškodnina odmerja le za kmetijska zemljišča bonitete višje od 50.

S spremembo Zakona o kmetijskih zemljiščih se predlaga tudi mehanizem vzpostavitve novih nadomestnih kmetijskih zemljišč v primerih, ko občina načrtuje spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč v stavbna zemljišča in večina prostih površin, ki so primerne za zgostitve, prenovo ali spremembo rabe še ni izkoriščenih. V teh primerih se lahko dopusti sprememba namenske rabe:

- kot prerazporeditev kmetijskih in stavbnih zemljišč ob izpolnjevanju pogoja enakega obsega in kvalitete kmetijskih zemljišč ali
- izjemoma, če se vzpostavijo nova nadomestna kmetijska zemljišča, ki so po kvaliteti in površini primerljiva in se teh zemljišč trenutno ne more uporabljati za kmetijske namene.

Mehanizma vzpostavitve nadomestnih kmetijskih zemljiščih se ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, poslužuje že sedaj, in sicer v primerih, ko se infrastrukturni objekti ne morejo izogniti gradnji na kmetijskih zemljiščih.

Glede zaraščanja kmetijskih zemljišč naj omenimo, da se zaraščajo predvsem nizko produktivna kmetijska zemljišča, ki so za intenzivno kmetijstvo nezanimiva, so pa ta zemljišča seveda pomembna za dolgoročno ohranjanje kmetijskih površin visoke naravne vrednosti. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, sicer že zadnji dve leti izvaja ukrepe za odpravo zaraščanja kmetijskih zemljišč, vendar pa je potrebno ukrepe prilagoditi, saj med lastniki zemljišč ukrep ni bil sprejet v takšni meri, kot bi si želeli.

Poleg odpravljanja zaraščanja namerava Vlada Republike Slovenije v prihodnje določiti tudi ukrepe za preprečevanje zaraščanja, kot so preprečevanja plazenja, odvodnjavanje talne vode, izgradnja teras, odpravljanje skalovitosti in izravnave terena, izgradnja poljskih in gozdnih poti, vzdrževanje osuševalnih sistemov in komasacije preko povečevanja površine kmetijskih parcel. Preventivni ukrepi preprečujejo zaraščanje, kar je dolgoročno finančno in energijsko učinkoviteje. Pomembno je, da s preventivnimi ukrepi omogočimo, da je zemljišče ves čas v pridelovalni funkciji in da z vlaganji izboljšujemo dostopnost in pridelovalni potencial zemljišč.